

Výsledky a doporučení pro screening karcinomu tlustého střeva

Tomáš Grega, Miroslav Zavoral, Štěpán Suchánek

Ústřední vojenská nemocnice, Interní klinika 1. LF UK a ÚVN Praha

Ústřední vojenská nemocnice, Ústav gastrointestinální onkologie ÚVN Praha

Kolorektální karcinom je celosvětově druhým nejčastějším karcinomem a představuje významnou zdravotní zátěž, zejména v ekonomicky rozvinutých zemích. Česká republika má v evropském měřítku vysokou incidenci, avšak díky dlouhodobému screeningovému programu došlo k výraznému poklesu jak incidence, tak mortality na toto onemocnění. Článek zdůrazňuje důležitost dostatečného pokrytí cílové populace screeningem k dosažení efektivního snížení populační zátěže tímto onemocněním. V článku je popsána globální incidence kolorektálního karcinomu a současná epidemiologie tohoto onemocnění v České republice. Klíčovou částí článku je přehled screeningových metod pro detekci kolorektálního karcinomu a přehled screeningových programů v Evropě. Je zde také diskutováno o recentních změnách v doporučeních pro snížení věkové hranice pro zahájení screeningu kolorektálního karcinomu s ohledem na nové trendy ve výskytu tohoto onemocnění, zejména u mladších jedinců.

Klíčová slova: epidemiologie, kolorektální karcinom, koloskopie, populační screening, testy na okultní krvácení do stolice.

Results and recommendations for colorectal cancer screening

Colorectal cancer is the second most common cancer worldwide and represents a significant health burden, particularly in economically developed countries. The Czech Republic has one of the highest incidences of colorectal cancer in Europe. However, a long-standing screening program has led to a substantial reduction in both the incidence and mortality rates of this disease. The article emphasizes the importance of achieving sufficient population coverage in screening to effectively reduce the public health burden of colorectal cancer. It provides an overview of the global incidence of colorectal cancer and the current epidemiology of the disease in the Czech Republic. A key focus of the article is the review of screening methods for colorectal cancer detection and an analysis of screening programs across Europe. The article also discusses recent changes in recommendations for lowering the age threshold for starting colorectal cancer screening, considering new trends in the occurrence of this disease, particularly among younger individuals.

Key words: epidemiology, colorectal cancer, colonoscopy, population screening, fecal occult blood tests.

Úvod

Kolorektální karcinom (KRK) je v civilizovaných zemích druhým nejčastějším karcinomem po karcinomu plic u mužů a karcinomu prsu u žen. Podle odhadů z roku 2020 bylo celosvětově diagnostikováno více než 1,9 milionu nových případů kolorektálního karcinomu a více než 900 tisíc úmrtí v důsledku tohoto onemocnění (1). Incidence kolorektálního karcinomu je 3x vyšší v rozvinutých zemích, a tudíž může

být tento typ nádoru považován za ukazatel socioekonomického vývoje. V zemích s významným ekonomickým rozvojem roste také incidence kolorektálního karcinomu. Nejvyšší incidence je v zemích Evropy (Maďarsko, Slovensko, Nizozemsko, Norsko), Austrálii, Novém Zélandu, Severní Americe a východní Asii (Japonsko, Korejská republika). Naopak incidence kolorektálního karcinomu je velmi nízká ve většině států Afriky a v jižní Asii (2).

MUDr. Tomáš Grega, Ph.D.

Interní klinika 1.LF UK a ÚVN Praha, Oddělení gastrointestinální endoskopie a Ústav gastrointestinální onkologie
tomas.grega@uvn.cz

Cit. zkr: Vnitř Lék. 2024;70(8):484-489

Článek přijat redakcí: 15. 8. 2024

Článek přijat po recenzích: 17. 9. 2024